

Svenskhet blir vithet (nation & ras)

Svenskhet förknippas vanligen mer med vithet och ras än hur det associeras med faktiskt medborgarskap, födelseplats eller språkkunskap. Detta visar en kritisk forskningsantologi om vithet:

”En vit kropp associeras ofta med förmågan att tala svenska utan förhinder, något som inte med självklarhet gäller icke-vita. Om detta kan blandade, adopterade och de som tillhör den så kallade andra generationen vittna: ”Vad duktig du är på att tala svenska!” är en inte ovanlig kommentar från omgivningen. Ett annat exempel på relationen mellan ras och språk är när ickevita svenskar blir tilltalade på engelska alternativt på det språk som de förväntas ha som modersmål. Dessa vardagsfenomen indikerar att svenskhet och förmågan att tala svenska associeras med vithet, liksom att icke-vita kroppar knyts till utländska och utomeuropeiska språk.”¹

foto Leif Herngren

Detta skulle i så fall innebära att vithet och ras blivit en byggsten i det svenska nationalstatsprojektet.

Nationalstat förstås här som försöket att göra folk (nation), landområde (land), kultur och stat till en totalitet. Folk, stat, kultur och land skulle bli ett. Det är en radikal form av identitetspolitik. Det har dock aldrig lyckats. Det har aldrig

funnits något landområde som ockuperats av ett enda folk. Det har aldrig funnits något folk med en enda kultur.

Nationalstater har blivit fantomer, de skymtar här och var men de materialiseras aldrig. Ras blir en sorts ersättning eller representation. Vissa drag får representera det svenska, utseende får representera Sverige som nationalstatligt projekt.

De senaste årens växande fascistiska partier - svenska och europeiska - stör detta nationalstatsbygge. Fascismen blir en karikatyr av den nationalism som uppfattar sig som etablerad och hyggligt rumsren.

Per Herngren

2015 01 04, version 0.1

Referens

Tobias Hübinette, Helena Hörnfeldt, Fataneh Farahani & René León Rosales, *Om ras och vithet i ett samtida Sverige*, 2012.

Per Herngren, [Antirasism som svensk stolthet](#), 2013.

Per Herngren, [Befria sig från container-världsbilden](#), 2008.

Per Herngren, [Träna bort container-världsbilden](#), 2008.

Per Herngren, [Metodologisk nationalism](#), 2006.

Per Herngren, [Vithet i antirasism, feminism och civil olydnad](#), 2013.

Per Herngren, [Kunskap tar ej bort rasism: Sara Ahmed](#), 2013.